

Навіщо платити більше

ПОВЕРТАЮЧИСЬ ДО НАДРУКОВАНОГО

«Кожному гарантується право на оскарження в суді рішень, дій чи бездіяльності органів державної влади, органів місцевого самоврядування, посадових і службових осіб».

Стаття 55 Конституції України.

«За це вже треба комусь робити характері або в три ший гнати» — так Президент України Л. Кучма оцінив здобутки Фонду держмайна за дев'ять місяців нинішнього року. Воно й не дивно, якщо врахувати, що із запланованих в бюджеті 2002 року 5,85 мільярда гривень приватизаційне відомство поки що вторгувало тільки 480 мільйонів гривень. Сам голова ФДМУ Олександр Бондар з цього приводу зауважив, що фонд не погоджувався із закладеними до бюджету цифрами, «бо має досвід проведення приватизації в попередні роки і реально дивиться на стан речей щодо цього процесу». Ми не будемо аналізувати реальний стан речей, проте скажемо, що коли й справді застосовуватиметься «досвід проведення приватизації в попередні роки», то план надходжень до бюджету таки не буде виконано. Особливо, якщо Фонд держмайна застосовуватиме досвід, набутий під час приватизації ВАТ «ЛіНОС».

«Порочний зв'язок»

Бо покупець — «ТНК-Україна» за умов справжнього комерційного конкурсу за контрольний пакет акцій «ЛіНОСу» (67,41 відсотка) мав би заплатити щонайменше 2,5 мільярда гривень (загалом підприємство оцінюється у понад 5 млрд грн.), а заплатив лише 53,1 мільйона гривень. І сталося це тому, що є всі підстави вважати: між двома учасниками так званого комерційного конкурсу з продажу — «ТНК-Україна» та «Продінторг» — існував найбезпосередніший зв'язок.

Той факт, що договір купівлі-продажу пакета акцій ВАТ «ЛіНОС» від імені покупця — підприємства з іноземними інвестиціями «ТНК-Україна» підписав Олександр Георгійович Креденцер, доводити не потрібно. А втім, ми пропонуємо копію договору, підписану під яким справді належить Креденцеру О. Г. А тепер про зв'язок «ТНК-Україна» із «Продінторгом». Не знаємо, чи ретельно Фонд держмайна перевіряв статутні документи «Продінторгу», проте довідка Держкомстату України від 30.08.2002 року підтверджує: відповідно до облікової картки, заповненої у Київському міському управлінні статистики 9 лютого 1999 року, громадянин Креденцер О. Г. був керівником, а також засновником ТОВ «Продінторг». Якщо комусь цього мало для доведення, що зв'язок між «ТНК-Україна» і «Продінторгом» не вигадка, а сумна реальність, процитуємо інші документи.

Наприклад, 10.03.2000 року, дві особи, які проживають у Хмельницькому та у селі Лісоводи Городоцького району Хмельницької області доручили Креденцеру Олександровичу Георгійовичу від їхнього імені «управляти і розпоряджатися (продавати, обмінювати, заставляти)» їхніми частками в майні ТОВ «Продінторг» на власній розсуд (див. копію). Тоді ж було поновому «заявлено» «Продінторг» — саме 10.03.2000 року збори учасників ТОВ затвердили нову редакцію статуту «Продінторгу». А незабаром такий само підпис Креденцера О. Г. (як і під договором про купівлю акцій «ЛіНОСу») з'явився під статутом ТОВ «Продінторг», що 5 червня 2000 року засвідчив нотаріус (див. копію). Гадаємо, наведених фактів більш ніж досить, адже з цього випливає, що хоч «Продінторг» та пов'язаний з ним Олександр Георгійович Креденцер

конкурс програли, зате його виграв представник «ТНК-Україна» Олександр Георгійович Креденцер.

А коли все викладене — неправда, то що, здавалося б, простіше, як пред'явити документи, котрі стосуються «Продінторгу», і спростувати викладені факти. Саме на основі цих фактів гендиректор НВО «Агрокомплекс» Олександр Галкін звернувся з позовною заявою про визнання результатів комерційного конкурсу з продажу пакета акцій ВАТ «ЛіНОС» недійсними. Але Господарський суд Києва на тій підставі, що «Агрокомплекс» не брав участі у конкурсі «прийшов до висновку про недоведеність позивачем порушень його прав та охоронюваних законом інтересів». Тож поки що «переможці» можуть тишитися, що «на сьогоднішніх днях рішення, які підтверджують нелегітимність конкурсу, — немає». Але суд, очевидно, вбудується. Тільки, може статися, в Україні вже не буде годнівних покупців, як зазначає російська газета «Версія» (7-13.10.2002 р.), «ТНК» продається британцям.

І тепер, як заявляв агентству «Bloomberg» президент «Альфа-групи» (до її складу входить «ТНК», — С. Л.) Михайло Фрідман, справа — за «правильною ціною». Тож коли компанію буде продано за реальною ціною, нам залишиться наполегливо поцікавитися у членів конкурсної комісії

Хто компенсує різницю?

Та чому за 67,41 відсотка акцій «ЛіНОСу» не сплачено хоча б 2,5 мільярда гривень (це без урахування близько 1 мільярда гривень заявлених кредитором боргів «ЛіНОСу»). І нагадаємо: низьку ціну пакета акцій «ЛіНОСу» Фонд держмайна обгрунтував значними боргами підприємства. Але згодом «забув» включити до оголошення про комерційний конкурс повну інформацію про реальну заборгованість підприємства. Бо пункт про погашення боргів перед внутрішніми кредиторами у договорі відсутній. Тож можливий майбутній власник «ЛіНОСу» (наприклад, Бритиш Петролеум) не матиме перед внутрішніми кредиторами навіть словесних зобов'язань.

До речі, в «Протоколі № 1» засідання конкурсної комісії від 24.04.2000 р. зазначається, що заступник голови ФДМУ В.

Васильєв повідомив членів комісії: відповідно до Положення про порядок проведення конкурсів з продажу пакетів акцій ВАТ фіксовані умови конкурсу мають передбачати «зобов'язання з погашення всієї кредиторської заборгованості підприємства». Але після цього член комісії І. Хотей запропонував такі фіксовані умови конкурсу, які передбачають «часткове погашення покупцем простроченої кредиторської заборгованості ВАТ «ЛіНОС». І всім членів комісії проголосували «за». Отже, було проігноровано не лише приватних кредиторів, а й державу, оскільки до фіксованих умов конкурсу було вписано лише частину боргу «ЛіНОСу» перед бюджетом.

Тому Державна податкова інспекція в місті Лисичанську 22.06.2001 року звернулася із заявою до Вищого арбітражного суду про визнання майнових вимог на суму 41 мільйон

586 тисяч гривень. Як бачимо, «вторгувавши» за пакет акцій «ЛіНОСу» 53,1 млн. грн., держава водночас не отримала 41 млн. 586 тисяч гривень.

Отже, констатуємо, що на момент проведення конкурсу «ЛіНОС» обриси низькою незавершених судових справ, але при цьому в підписаному договорі купівлі-продажу продавця, тобто Фонд держмайна, записав, що гарантує: «На момент укладення договору... судових справ щодо нього (пакета акцій «ЛіНОС») немає».

Як нас катають на нашому «велосипеді»

Але й це ще не все. Наприклад, договір про купівлю-продаж пакета акцій передбачає, що покупець не може використовувати як джерело оплати виконання будь-яких зобов'язань за цим договором кошти, що будуть отримані в результаті діяльності ВАТ (крім дивідендів).

Проблему продажу пакета акцій ВАТ «ЛіНОС», заборгованості підприємства перед кредиторами та процесу санації «Голос України» висвітлював з різних позицій. Крім того, 4 жовтня прес-служба «ЛіНОСу» представила в нашій газеті висловлювання деяких народних депутатів. Тож здавалося, у цій дискусії поставлено крапку. Та ось до редакції надійшов лист лідера фракції «Наша Україна» Віктора Ющенка. Друкуємо його повністю: «В № 182 «Голосу України» від 4 жовтня 2002 року було опубліковано ряд коментарів під загальною назвою «То чи потрібна санація?». Серед інших висловлювань політиків використовувались цитати, авторство яких приписувалося мені та Юрію Єханурову. В матеріалі вказано, що інтерв'ю зі мною і Ю. Єхануровим проводив В'ячеслав Ковальов.

Інформую Вас, що подібних коментарів я не давав. Прошу Вас якнайшвидше надати мені документи або аудіозаписи, на підставі яких газета «Голос України» приписала мені та Ю. Єханурову авторство наведених в матеріалі «То чи потрібна санація?» тверджень.

Голова фракції Віктор ЮЩЕНКО».

Це змусило редакцію ще раз повернутися до проблеми, пов'язаних з «ЛіНОСом».

Але водночас із договором підписується «Додаток до Договору купівлі-продажу пакета акцій ВАТ «ЛіНОС». Запитаєте, навіщо потрібен додаток, тим паче, підписаний водночас із договором? Схоже, що ось навіщо. Один із пунктів додатку гласить: «ТНК-Україна» забезпечить формування ціни переробки сирої нафти, що завантажується на підприємство у відповідності з умовами інвестиційного конкурсу з урахуванням необхідності виконання зазначеного зобов'язання, що у свою чергу буде служити джерелом надходження коштів, необхідних підприємству для погашення зазначеної заборгованості (перед «Вестчеландесбанком»). — С. Л.)».

Тобто те, що заборонено договором, — дозволено додатком до нього? Отак нас катають на нашому «велосипеді». І таких метаморфоз безліч.

«Враховуючи клопотання Фонду...»

Ніхто не сумнівається в існуванні виписки з реєстру власників цінних паперів, яка свідчить, що акції «ЛіНОСу» під арештом не перебувають. Бо мова про інше. У попередньому матеріалі зазначалося, що 12.04.2000 року голова Вищого арбітражного суду України Д. Притика, «враховуючи клопотання Фонду держмайна від 12.04.2000 року», але не беручи справу до свого провадження (як того вимагає стаття 13 Закону «Про арбітражний суд»), скасував рішення суду про арешт майна та акцій, відкривши у такий спосіб шлях до продажу акцій «ЛіНОСу». Бо скасувати рішення суду можна лише ухвалою судді у справі чи колеги суддів, які розглядають справу.

Гадаємо, голова ВАСУ пішов на цей крок, повіривши запевненням голови Фонду держмайна Олександра Бондаря, що «опрацюються умови проведення конкурсу, які передбачатимуть способи погашення переможцем конкурсу всієї кредиторської заборгованості ВАТ «ЛіНОС», оскільки завжди заявляв про необхідність пошуку взаємоприйнятної рішення».

Наприклад, ще 30.07.1998 року Голова ВАСУ Д. Притика в листі до тогочасного Першого віце-прем'єр-міністра А. Голубченка (котрий уже тоді просив скасувати заборону на відчуження акцій «ЛіНОСу»), писав: «Систематичне порушення з боку ВАТ «ЛіНОС» договірних умов, а також ухилення від виконання судових рішень стало причиною не лише виникнення заборгованості,

а й призводить до її зростання... З частиною кредиторів на пропозицію суду ВАТ «ЛіНОС» уклав цивільно-правові угоди про умови і порядок погашення заборгованості, що дає підстави сподіватися на вирішення боргових проблем саме таким шляхом. Враховуючи складне економічне становище ВАТ «ЛіНОС»,... «Агрокомплекс» зменшив суму боргу з 596 млн. 55 тисяч до 216 млн. 150 тисяч гривень. Борги ВАТ «ЛіНОС»... підтверджено рішенням ВАСУ. Законність цих рішень перевірена наглядовими інстанціями, в т. ч. Пленумом Вищого арбітражного суду України, і вони залишені без змін. Проте, на дату порушення справи про банкрутство ВАТ «ЛіНОС» судові рішення не виконав. Його твердження про те, що укладення ним з кредиторами угод про умови і порядок погашення боргів звільняє його від виконання рішень суду, протиправне... Кредитори заявили, що вони не ставлять за мету саме ліквідацію боржника чи заволодіння його майном. Вони наполягають на поступовому погашенні боргів відповідно до узгоджених графіків... Тобто, як бачимо, голова ВАСУ намагався знайти взаємовигідний варіант вирішення справи.

Угода — чинна

І, здається, такий варіант було знайдено після підписання 20.08.1997 року між кредитором («Агрокомплексом») та боржником («ЛіНОСом») угоди про порядок та умови погашення заборгованості — ним було визначено остаточну суму заборгованості «ЛіНОСу» — 225 млн. грн. І ця угода досі чинна, незважаючи на існування ухвал суддів Вищого арбітражного суду та Донецького апеляційного господарського суду. Чинна тому, що підтверджена постановою судової колегії з перегляду рішень, ухвал, постанов Вищого арбітражного суду України. А згідно з прикінцевими та перехідними положеннями Закону України «Про внесення змін до Арбітражного процесуального кодексу України», «постанови судової колегії ВАСУ... є остаточними і можуть бути оскаржені до Верховного Суду України». Тобто, рішенням суддів Вищого арбітражного суду та Донецького апеляційного господарського суду аж ніяк не можна підмінити рішення Верховного Суду України.

Отож нам залишається висловити сподівання, що всі ці проблеми таки буде вирішено в Україні і нікому не доведеться звертатися до європейських судових інстанцій.

Сергій ЛАВРЕНКО.

